

Proveniensenforsøg med bøg. Orenæs skovdistrikt, Resle skov afd. 425.

SFF-Anlægsrapport Nr. 406 - Forsøgsnr. 1315

Kromann, H.K.

Publication date:
1986

Document license:
[Andet](#)

Citation for published version (APA):
Kromann, H. K. (1986). *Proveniensenforsøg med bøg. Orenæs skovdistrikt, Resle skov afd. 425. SFF-Anlægsrapport Nr. 406 - Forsøgsnr. 1315.*

STATENS FORSTLIGE FORSØGSVÆSEN

POSTADRESSE: SPRINGFORBI, 2930 KLAMPENBORG

TELEFON: (01) 63 00 54 & (01) 63 01 62

Anlægsrapport nr. 406

Proveniensenforsøg med bøg

Forsøg nr. 1315

Grenøs distrikt

Æsle skov afd. 425

September 1986

H. K. Kromann

Anlægsrapport nr. 406

Proveniensenforsøg med bøg

Forsøg nr. 1315

Orenæs distrikt

Resle skov afd. 425

September 1986

H.K. Kromann

Proveniensenforsøg med bøg.

Formål:

Afprøvning af en række europæiske bøgeprovenienser med hensyn til vækstenergi, kvalitet og sundhed.

Forsøgsplan:

Forsøget er anlagt med 3 blokke, hver indeholdende 4 delblokke. Delblokkene består af 3 x 3 parceller, hvoraf den midterste er tilplantet med standardproveniensen Brattingsborg F.304. Herom er der otte parceller indeholdende forsøgsmaterialet. Parcellerne med Brattingsborg F.304 skal anvendes til udjævning af bonitetsvariationen indenfor blokkene.

Provenienserne er forskelligt repræsenteret med 1 - 3 gentagelser. De 16 provenienser, som har 3 gentagelser, er repræsenteret således i hver blok, at de fordeler sig med 4 provenienser til hver delblok. De er videre kombineret således, at de i det samlede forsøg er uden parvise sammenfald i de 11 øvrige delblokke. Provenienser med 2 og 1 gentagelse er føjet tilfældigt på.

Forsøget vil kunne analyseres som

1. Ukomplet blokforsøg med 3 blokke.
2. Ukomplet delblokforsøg med 12 delblokke.
3. Ukomplet blokforsøg med standardproveniensen som kovariabel.

Hver parcel indeholder 5 rækker (SV - NØ) med 2 meters afstand. I hver række er der 20 planter med en indbyrdes afstand på 0,5 m. D.v.s., at der i hver parcel på 10 x 10 m er ialt 100 planter. På grund af fejltælling i planteskolen mangler der dog op til 9 planter i nogle parceller. Forsøget er afsat retvinklet.

Omkring forsøget er sat et 4 m bredt bælte med proveniens nr. 65, Tjekkosllovakiet, Hrabičov, plantet med forsøgets forbandt.

Der var ikke efterbedringsmateriale.

Forsøgets varighed: 30 - 40 år.

Der er samtidig anlagt to forsøg i Vesttyskland med de samme provenienser (undt. Brattingsborg F.304).

1. Øst for Köln i Ebbe Bjergene ved Attendorn
610 m.o.h.
2. Nordøst for Frankfurt i Vogelsberg ved Büdingen
350 m.o.h.

Plantemateriale:

Frøet er indsamlet i årene 1980 - 1981 - 1982 og leveret til en planteskole i Schmalenbeck, som såede det i 1983. I 1984 blev planterne omskølet på Firma Pein og Peins Planteskole. Den 17.4.1986 blev planterne leveret med lastbil til forsøgets vært-distrikt. Planterne var da 50 - 80 cm høje. Planterne af standard-proveniensen Brattingsborg, F.304, blev leveret den 18.4.1986 til vært-distriktet. Frøet blev høstet 1983 og sået i en planteskole under Danplanex i 1984. I 1986 blev de leveret som 2/0 rodkårne, 30 - 50 cm høje.

Samtlige planter blev opbevaret i skovfogedens stald indtil plantningen. De tyske planter blev leveret i åbne sække. Kvaliteten var meget varierende, idet flere af partierne indeholdt tilsyneladende døde eller døende planter. Mange planter var skimlede og nogle var gnavede af mus. Ved rodkæringen eller priklingen var mange planter blevet S-formede ved rodhalsen. Den 23.4.1986 blev planterne besigtiget af Statens Plantetilsyn. Besigtigelsesrapporten (journalnummer 987-86) ses på side 8.

Danplanex-planterne var meget fine og friske under hele perioden. De blev leveret i 3-lags sække.

Etableringen af proveniensforsøget er sket i tilknytning til IUFRO Projekt Gruppe Pl. 10-00 under ledelse af Professor, Dr. Hans-J. Muhs, Institut für Forstgenetik und Forstpflanzenzüchtung, Grosshansdorf, Tyskland. Materialet fra Brattingsborg F.304 er dog en lokal dansk tilføjelse. Forsøgets forhistorie er beskrevet af H.-J. Muhs i Mitteilungen der Bundesforschungsanstalt für Forst- und Holzwirtschaft, nr. 150, Oktober 1985, p. 99-104.

Anlæg:

Arealet er på ejerens vegne stillet til rådighed af skovfoged Torben Nymand. (Brev af 20.11.85, journal nr. 1478) og besigtiget af Søren Fl. Madsen d. 23.10.85. 1. april 1986 afsatte H.K. Kro-mann forsøget.

Optegnelser vedrørende forsøget føres i målebog nr. 1315.

Areal:

Arealet har tidligere været bevokset med eg, som ved afdrift var

180 år gammel. Under egne var en kraftig opvækst af hassel, som efter skovningen i efteråret 1985 blev penslet med Round-up. Efter afdrift blev der ryddet og afbrændt kvas og 3.4.1986 blev der sprøjtet med Herbatox MP 500 (8l/ha.). Det viste sig senere at denne sprøjtning ikke var særlig effektiv, idet den nok var for tidlig i det ekstremt kolde forår. Efterhånden viste der sig en tæt pels af ramsløg, men også nælder, hindbær og tidsler havde klaret sprøjtningen.

Terrainet er plant med svag hældning mod nord.

Jordbunden består af et muldlag indtil 60 cms dybde, derefter brunt ler.

I selve forøget er der ingen spor eller grøfter. Umiddelbart udenfor isolationsbæltet er der spor hele vejen rundt om forsøget. Vest for arealet med afstand på minimum 9 m blev gravet en grøft, ligesom grøften langs vejen øst for forsøget blev rensset op.

Omgivelser:

Udenfor isolationsbæltet og det 3 m brede spor blev der i resten af stykket plantet bøg (Geb. 2, Holland) på 1,5 x 1,5 m. Derefter er der mod syd et vejanlæg af 10 ms bredde og derefter 10 årig rødgran. Mod øst er der efter min. 23 m et vejanlæg af 10 ms bredde og derefter 105 årig bøg. Mod nord er der mindst 80 m til vejen. Mod vest er der en stribe af mindst 21 ms bredde med bøg fra 1982.

Plantningen:

Planterne ankom fra Tyskland via Padborg i lastbil 17.4.1986 og fra Danplanex 18.4.1986. Plantningen blev begyndt den 18.4.1986. Rækkefølge ved plantningen: Først plantedes de sydligste parceller og derefter resten begyndende fra øst. Se nærmere herom i målebog. Vejret var i hele planteperioden 18.4 -6.5. stille og køligt med morgendis. Ind i mellem kraftige regnbyger.

Plantningen skete med en tilslebet drænspeade.

Afmærkningen skete med imprægnerede nåletræpæle i hovedhjørnerne.

Der blev opsat haretæt hegn om arealet.

Plantningen blev ledet af H. K. Kromann.

Aftale med skovdistriktet:

SFF. journal nr. 688/1986:

Det regelmæssige tilsyn med forsøget påhviler proveniensafdelingen. Skovdistriktet har indvilget i at gøre proveniensafdelingen opmærksom på eventuelle uregelmæssigheder, stormfald, vildtbid, insekt- og svampeangreb, frost- og tørkeskader m.v., som måtte blive iagttaget ved forsøget.

Skovdistriktet er indforstået med, at proveniensafdelingen underrettes før iværksættelsen af skovdykningsmæssige foranstaltninger på forsøgsarealet, og at disse gennemføres ensartet over hele arealet. Hvis dette ikke er muligt, skal der træffes nærmere aftale med proveniensafdelingen om indgrebets art.

Eventuel efterbedring må kun foretages efter aftale med proveniensafdelingen og kun med forsøgets efterbedringsmateriale. Forefindes et sådant materiale ikke, skal eventuel efterbedring ske med en fra forsøgsmaterialet afvigende træart.

Hugstindgreb må kun foretages efter forudgående aftale med proveniensafdelingen. Skovdistriktet foretager udvisningen efter distriktets sædvanlige praksis. Der stiles mod en ensartet hugststyrke overalt i forsøget, hvilket kontrolleres af proveniensafdelingen inden hugstens iværksættelse.

Alle sædvanlige skovdykningsmæssige opgaver såsom hegning, bekæmpelse af skadedyr og ukrudt, efterbedring, tyndinger m.v. foretages af skovdistriktet for dettes regning. Dog tager distriktet forbehold mod afholdelse af udgifter i forbindelse med ekstraordinære efterbedringsomkostninger. Skovningindtægterne tilfalder skovdistriktet.

Opgørelser af forsøget påhviler proveniensafdelingen. Skovdistriktet er indforstået med at foretage de for opgørelsernes gennemførelse nødvendige foranstaltninger, herunder oprisning og eventuel fældning af prøvetræer, efter anmodning fra proveniensafdelingen.

Proveniensafdelingen tilsender skovdistriktet udskrift af resultaterne ved de løbende opgørelser.

Proveniensliste

Prov. nr.	Antal gentag- elser	Proveniensbetegnelse	Højde over havet
6	1	D., Bad-Württ., Münsingen. Gomadingen-Staat	720-740 m
9	2	D., Bad-Württ., Spaichingen.	900 m
10	3	D., Bayern, Ebrach.	400 m
11	3	D., Hessen, Morschen afd. 150.	385-455 m
12	2	D., Hessen, Morschen afd. 158B.	325-390 m
13	1	D., Hessen, Neuhof.	350-435 m
14	3	Østrig, Alland.	400 m
15	3	Østrig, Niederösterreich, Eichberg.	370 m
18	1	D., Bad.-Württ., Bretten.	205-245 m
19	2	D., Bad.-Württ., Ettenheim.	350 m
20	2	D., Saarland, Neunkirchen.	330-350 m
21	2	D., Saarland, Blieskastel.	300 m
25	1	Tjekkoslovakiet, Muráň.	600 m
26	1	Tjekkoslovakiet, Lozorno.	290-310 m
27	3	Tjekkoslovakiet, Kováčová afd. 418.	500 m
28	2	Tjekkoslovakiet, Kováčová afd. 521b.	800 m
31	2	Tjekkoslovakiet, Slatinka.	620-720 m
32	1	Tjekkoslovakiet, Majdán.	420 m
34	1	Tjekkoslovakiet, Zvolenská Slatina.	750 m
35	2	Tjekkoslovakiet, Lenartov.	850 m
36	3	Tjekkoslovakiet, Havaj.	500 m
37	2	DK., Århus Kommune, Havreballe afd. 40.	10 m
38	3	Rumænien, Prahova.	
39	1	Rumænien, Bacău.	
43	1	Rumænien, Suceava.	
44	1	Rumænien, Caras-Severin.	
45	1	Rumænien, Gorj Runcu.	
46	3	Schweiz, Aarburg.	480 m
47	3	Schweiz, Herzogenbuchsee.	500 m
48	2	Schweiz, Hornussen.	500 m
50	3	Schweiz, Sihlwald.	640 m
51	3	Schweiz, Glarus.	665 m
52	2	Schweiz, Spiez.	750 m
53	2	Belgien, Foret de Soignes.	100-120 m

54	2	Østrig, Oberösterreich, Friedburg.	650-700 m
56	2	D., Bad.-Württ., Bruchsal-Ost.	200-220 m
57	3	D., Rheinland-Pfalz, Wittlich-Ost.	260 m
60	1	D., Rheinland-Pfalz, Kirchheimbolanden.	370-432 m
61	1	D., Bad.-Württ., Überlingen.	400 m
62	1	Rumænien, Salag.	
63	2	Rumænien, Sibiu, Medias.	
65	3	Tjekkoslavakiet, Hrabičov.	600 m
66	3	Polen, Tomaszów, Lubelski.	280 m
69	2	D., Bad.-Württ., Münsingen, Trailfinger Häule	760 m
70	3	D., Bad.-Württ., Göppingen	400 m
72	3	UK., Skotland, Westfield Estate	9- 10 m
77	1	Frankrig, Lyons (Eure et Seine-Maritime).	130 m
82	1	Frankrig, Ligny-en-Barrois (Meuse).	300 m
304	12	DK., Brattingsborg F.304.	

STATENS PLANTETILSYN

SGP/- 6. distrikt
Grønttorvet 34 . 2500 Valby
Tlf. (01) 17 67 30

Statens Plantetilsyn
Gersonsvej 13
2900 Hellerup

P. E. J. 987 1986

Deres ref.

Deres brev af

Vor ref.

Dato 23. april 1986

Vedr. syn og skøn på et parti bøg

SFF
På begæring af Statsskovenes Planteavlstation, Humlebæk, har distriktet dags dato besigtiget et parti på 5000 stk *Fagus sylvatica* 3/o 50-80. Andre 5000 var på besigtigelsestidspunktet udplantet. Planterne forefandt i 50 papirsække med 100 stk. i hver. Hver sæk var nummereret og forsynet med farvet etiket. Til besigtigelsen udtoges 14 sække med nedenstående resultat:

Prøve 1:	hvid etiket	nr. 19:	uens sortering, 2 % døde planter
" 2:	" "	" 11:	god sortering
" 3:	" "	" 56:	god sortering
" 4:	blå "	" 72:	uens sortering, 2 % døde planter
" 5:	blå "	Rand :	uens sortering, dårlig rodudvikling, 4 % døde pl.
" 6:	blå "	nr. 63:	uens sortering, 30 % døde planter
" 7:	hvid "	" 9:	god sortering
" 8:	hvid "	" 43:	god sortering
" 9:	blå "	" 69:	uens sortering, musegnav, 4 % døde planter
" 10:	hvid "	" 38:	dårlig rodudvikling
" 11:	hvid "	" 13:	god sortering
" 12:	hvid "	" 43:	god sortering
" 13:	blå "	" 66:	uens sortering, 20 % døde planter
" 14:	rød "	" 47:	god sortering

Samtlige planter havde veludviklet top; hovedindtrykket af blå markering var yderst dårlig rodudvikling. Partiet forekom ikke at stamme fra kølehus.

Med venlig hilsen

Svend G. Pedersen
Svend G. Pedersen

RESLE SKOV

AFD. 401-436 160,6 ha

Orenæs Skovdistrikt

UDARBEJDET EFTER OPRETTET LUFTFOTO

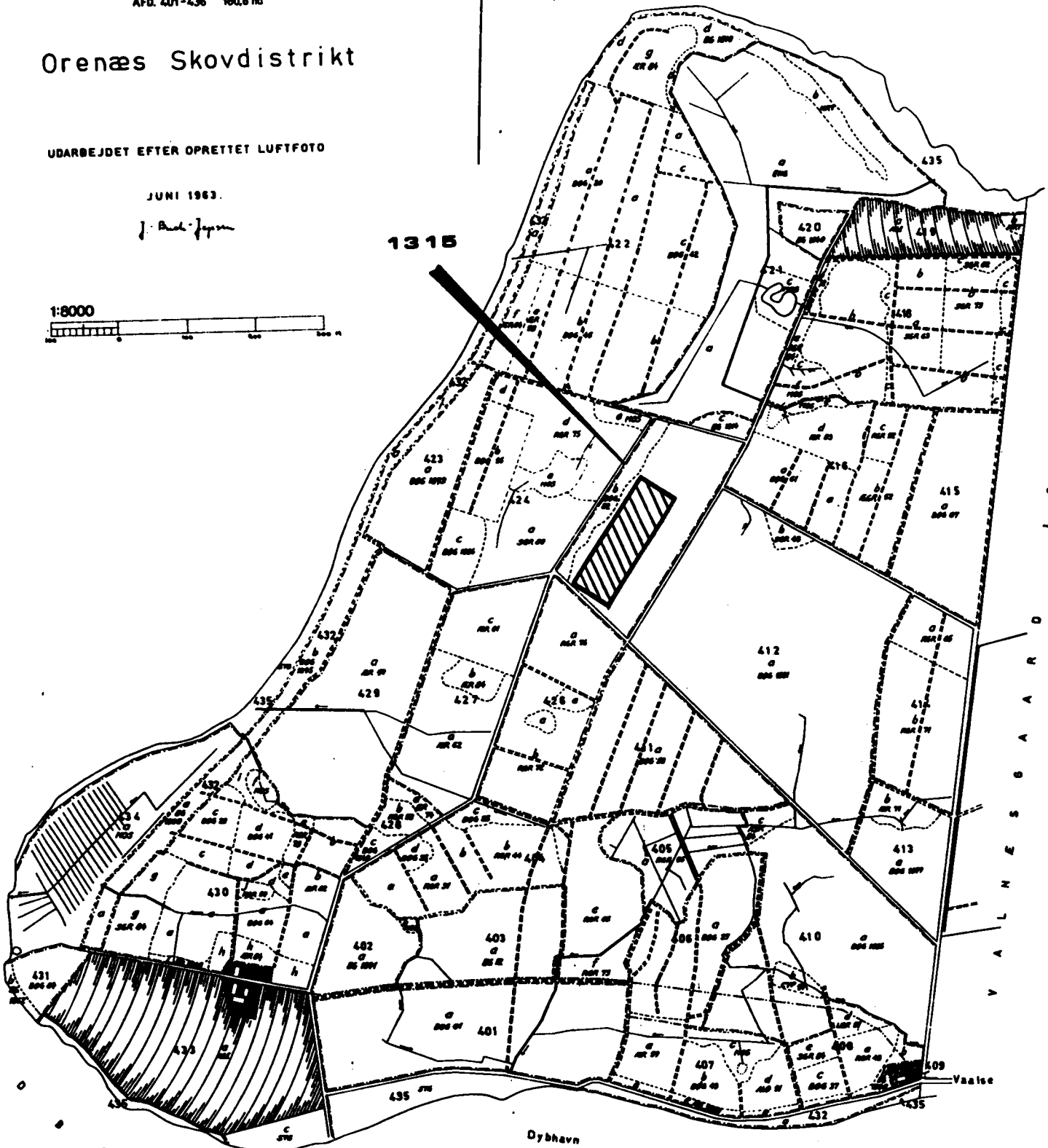
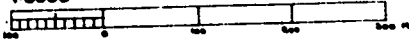
JUNI 1963.

J. Bend-Jørgensen

1315

1:8000

O R S U N D

V A L S E G A A R D

Dybhavn

Valse

Forsøg nr. 1315.

Orenæs distrikt

Resle skov afd. 425.

